Total Pages—2 RNLKWC/IIIS/SANSKRIT/SAN-304/21

End Semester Examination, 2021

Semester - III

Sanskrit

PAPER - SAN-304 (CBCS)

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

(संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः)

1.A) **प्रश्नद्वयं उत्तरत –** **2×2=4**

1) `अभिज्ञानशकुन्तलम्' इनि नाटकस्य रययिता कः ? तस्य समयः कः ?

2) कया रोत्या कालिदासो निपुण आसीत् ?
`अभिज्ञानशकुन्तलम्' इति नाटकस्य नायकः कः ?

3) शकुन्तलायाः माता कासीत् ? पिता कः ?

4) कण्वस्य आश्रमः कुत्र वर्तते ? कः शकुन्तलायै शापं दत्तवान् ?

B) **प्रश्नद्वयम् उत्तरत –** **2×2=4**

1) विजया किमर्थं कार्यालयं गच्छति स्म ?

2) लाली किमर्थं विजयायाः श्वशुरालयम् आगतवान् ?

3) लक्ष्मणपालकस्य कति कन्याः पुत्राश्च आसन् ? के च ने ?

4) घनश्यामः कः ? स किमर्थं विजयायाः गृहम् आगतवान् ?

2. **द्वयोः व्याख्या कार्या –** **4×2=8**

1) शान्तमिदमाश्रमपदं स्फुरति च बाहुः कुतः फलमिहास्य ।

अथवा भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ।।

2) आपरितोषाद् विदुषां न साधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम् ।
बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः ।।

(Turn Over)

3) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ।।

4) भवन्ति नम्रास्तरवः फलागमैर्नवाम्बुभिईर विलम्बिनो घनाः।
अनुद्धताः सत्पुरुषाः समृद्धिभिः स्वभाव एवैष परोपकारिणाम् ।।

B) द्वौ उत्तरत – **4×2=8**

1) `नारोणां प्रथमं कार्यालयं तु गृहमेव' – इति उक्तेः नारीणुरुषयोः यत् वैषम्यं प्रकाश्थते तद् विचारयन् ।

2) ``पश्य। पश्य। मम गृहे प्रविश्य मामेवोपालभते इयं दुष्टा'' — कस्य इयमुक्तिः । का कां किमर्थम् उपालभते इति कुलीनाकथामश्रित्य आलोचयत ।

3) ``पुत्रि। तव पितुनिर्णय एव मम निर्णयः'' — का कामुदिश्य उक्तवती ? किमर्थं तस्याः एतादृशः मनोभावः आसीत् ?

4) बालिका सा स्वमविषये किञ्चिन्निर्णेतुं कथं शक्या ?

3. यथानिर्देशं समाधेयम् – **8×2=16**

1) `अभिज्ञानशकुन्तलम्' इति नाटके हस्तिवृत्तान्तस्य नाटकीयतात्पर्यमालोच्येताम् ।

अथवा

`अभिज्ञानशकुन्तलम्' इति नाटकस्य चतुर्थाङ्के भकुन्तलायाः पतिगृहगमनस्य उदाहरणसहयोगेन वर्णना दीयताम् ।

2) अपराजिता इति कथायां नारीणां या सामाजिकी स्थितिः कविना स्फुटीकृता सा वैशद्येन आलोच्यताम्

अथवा

अपराजिता इति कथायाः नामकरणँस्य याथार्थ्यं प्रतिपादयत ।